

සිංහරාජ වනය නිස්සාර ලෙස උපයෝජනය කර ගැනීම

එච්. එන්. එස්. කරුණාතිලක

ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය අධිපති, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

පසුගිය දශක දෙකහමාර ඇතුළතදී, මෙරට ඉතිහාසයේ පෙර නොවූ විරූ අන්දමට වියලි කලාපයේ හා තෙත් කලාපීය වනාන්තර කපා හෙලීම හා විනාශ කිරීම බෙහෙවින් සිදුවී ඇත. මීට පෙර එනම් එක්දහස් නවසිය හතළිස් ගණන් වලටද පෙර, වනාන්තර උපයෝගී කරගැනීම ඉතාමත් සීමිත ලෙස සිදුවූ අතර, බ්‍රිතාන්‍ය සමයේදී වන පියස පහසුට ගොදුරුවූයේ ඉතාමත් අල්ප වශයෙනි. ඒද ප්‍රධාන වශයෙන් හේන් ගොවිතැන සඳහාය. රටෙහි අවශ්‍ය නාට්‍යයන් ගත් වැඩිපමණයක් පිරිමය ගනු ලැබුයේ දැව ආනයනය කිරීමෙනි. කැලෑ ආරක්ෂා කරගැනීමෙහි වැදගත්කම ඔවුන්ට වැටහුණු බැවින් හා ශ්‍රී ලංකාවේ කැලෑ වලින් අසීමිත දැව සැපයුම් ලබාගත නොහැකි බව ඔවුන්ට ඒත්තුගිය බැවින්ද බුරුමය, තායි ලන්තය වැනි ආසියාතික රටවලින් බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයෝ මෙරටට දැව ආනයනය කල බව සිහිපත් කර ගැනීම වැදගත් කරුණකි. ශ්‍රී ලංකාව ස්වාධීනත්වය ලැබුවාට පසුව, කැලය උපයෝගී කර ගැනීම හා ප්‍රතිරෝපණය පිළිබඳ පැහැදිලි ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණය කර නොතිබී අතර ආර්ථික වර්ධන ප්‍රතිපත්තියෙහිද ස්වාභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීම පිළිබඳව එතරම් වැදගත්කමක් ආරෝපණය වී නොතිබිණි. මේ දක්වා ආර්ථික වර්ධන ප්‍රතිපත්ති මගින්, දැනට ඇති වන සම්පත් සංරක්ෂණය කරගැනීමේ මූලික ගැටළුව හා දීප ව්‍යාප්ත සංරක්ෂණ හා ප්‍රතිරෝපණ වැඩ සටහනක් මුලාරම්භ කිරීමේ කටයුත්ත කෙරෙහි අවධානය දක්වා නොමැත.

එක්දහස් නවසිය පණස් ගණන් වලදී හා ඉන්පසුවද මෙම ප්‍රශ්නය එතරම් සැලකිය යුතු අවධානයට ලක් නොවූයේ; දැව, දරගිනි, සිල්පර කඳන්, ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ කටයුතු, තුනී ලෑලි කර්මාන්තය හා වෙනත් අනිකුත් අවශ්‍යතාවයන් සපයා ගැනීම සඳහා, අප රටේ තෙත් කලාපීය හා වියලි කලාපීය (පිශේෂයෙන්ම තෙත් කලාපීය) රක්ෂිත කැලෑ ප්‍රමාණවත් වෙයයි විශ්වාස කල කොට්ඨාශයක් සිටි බැවිනි. හතළිස් ගණන්වල රටේ ජනගහනය කර්මාන්ත හා කෘෂිකර්මාන්ත වර්ධන මට්ටම හා ඉන්ධන අවශ්‍යතාවයන් හා සමානකර බැලීමේදී එවකට රටෙහිවූ රක්ෂිත වන ප්‍රමාණවත් වන්නට ඉඩ තිබිණැයි නිවැරදිව අනුමාන කළ හැක. එහෙත් ඉන් ඉක්බිතිව උපයෝජන මට්ටම අතිශයින් ඉහල නැග ඇත. ගල්ඔය යෝජනා ක්‍රමයක් සමගම දියත්කරනු ලැබූ ගංගා නිමන සංවර්ධන ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමත් සමගම, ගොවිජනතාවට බෙදීම් සඳහා මෙන්ම ගෘහ්‍ය කෘෂිකර්ම සහ ඉඩම් ලබාගැනීම සඳහා විශාල වශයෙන් වියලි කලාපීය වන පෙත් එළිපෙහෙලි කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව ආරම්භ කරන ලද එවැනි සෑම ව්‍යාපාරයක්ම උදෙසා වියලි කලාපීය වනාන්තර විශාල වශයෙන් කැපවුණු අතර, හේන් ගොවිතැන සඳහාද කැලෑ විනාශ කරන ලදී.

තෙත් කලාපයේ හා වියලි කලාපයේ වනාන්තරවලින් තුනෙන් දෙකක් පමණ අද අපට අහිමිව ඇති බව අනුමාන කිරීම නිවැරදිය. දැව ඉපයුම් අනුසාරයෙන් බලන කල වියලි කලාපීය කැලෑ වලින් ලබාගත හැකිවූ ප්‍රයෝජනවත් දැව ප්‍රමාණය ඉතාමත් අල්පවිය. 1961 හිදී පිළියෙල කළ ඇස්තමේන්තු අනුව, අක්කර දශ ලක්ෂ 6.12 ක කැලෑ ප්‍රදේශයන් අක්කර දශ ලක්ෂ 5.3 ක්ම වියලි කලාපයේ පිහිටියේය. මේ සාමහත් ප්‍රදේශයක ස්වාභාවික වනාන්තර වල තත්වය තෙත් කලාපීය වනාන්තර වල තත්වයට වඩා හාත්පසින්ම බාලය. ලංකාවේ වනාන්තර පිළිබඳ ලේඛනය (Forest Inventory of Ceylon 1961) අනුව, වියලි කලාපීය

වනාන්තර වලින් සියයට 96 ක්ම තත්වයෙන් බාලවූ හෝ ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි වූ හෝ ඒවා වේ. වියලි කලාපීය වනාන්තර වලින් ලබාගත හැකි වූ දැඩි ඉල්ලුමක් පැවති දැව වර්ග බුරුත හා හල්මිල්ල වේ. මෙම වර්ග ස්වාභාවික ලෙස ප්‍රතිරෝපණය වීම ඉතාමත් සෙමින් සිදුවන අතර, වැවිලි වගාවන්හි මෙම වර්ග රෝපණය කිරීමට මිනිසා අසමත් වී ඇත.

පණස් ගණන්වල අගදී තෙත් කලාපීය වනාන්තරවල වර්ග ප්‍රමාණය අක්කර 619,800 ක් වන බව හන්ට්-සර්වේ කෝපරේෂන් සමාගම ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 1970 දී කළ ඇස්තමේන්තු අනුව එහි ප්‍රමාණය අක්කර 557,000 කි. විශාල පරිමාණයකින් කැලෑ එළිකර ඇති බැවින්, මෙම ඇස්තමේන්තු අධිකතර ඒවා ලෙස පෙනී යයි. තෙත් කලාපයේ වන ප්‍රදේශ වලින් සැලකිය යුතු කොටසක් පණස්ගණන්වල මුල් භාගයේදී එළිපෙහෙලි කොට ඇත. ගොවීන්ට ඉඩම් වෙන්කර දීම හා කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ඉඩම් ඒළි කිරීම මීට සහේතුක වූ මූලික සාධකය ලෙස සැලකිය හැකිය. එසේ වුවද හැට ගණන්වල මැද පමණ සිට, තෙත් කලාපීය කැලෑ සමහර අඩුවී යාම කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධානතම සාධකය නම්, ගිංතොට හා කොස්ගම තුනීලි කර්මාන්ත සංකීර්ණ දෙක උදෙසා මෙවැනි සීමිත දැව සම්පත් උපයෝජනය කර ගැනීමය. තුනීලි සංස්ථාව තුනීලි නිශ්පාදනය ආරම්භ නොකලේ නම්, පණස් ගණන් වල සිට අවිචාර සම්පන්න ලෙස ජනාවාස උදෙසා ඉඩම් වෙන්කර දීම හා වගා කටයුතු සඳහා බිම් එළි කිරීම කළද තෙත් කලාපීය වනාන්තර වලින් සැලකිය යුතු කොටසක් අද දක්වා ශේෂව පැවතෙන්නට ඉඩ තිබිණ.

කොස්ගම දෙවන තුනීලි කර්මාන්ත ශාලාව පිහිටුවීමත් සමගම ශ්‍රී ලංකාවේ පුරාණතම නැවුම් වනාන්තරය වන සිංහරාජ වනාන්තර, යන්ත්‍රානුසාරයෙන් දැව කැපීම ආරම්භ විය. 1940-1945 වකවානුවෙහිදී පළමුවරට ගිංතොට පිහිටුවනු ලැබූ තුනීලි කර්මාන්ත ශාලාව, රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව හා තුනීලි සංයුක්ත මණ්ඩලයටද දැව සැපයීම සඳහා කන්තලිය, දෙදියගල හා නාකියා දෙතියෙහි අනර්ඝ තෙත් කලාපීය වනාන්තරය උපයෝගී කර ගන්නා ලදී.

මෙම වනාන්තර සමූහය උපයෝජනය කරනු ලැබුයේ සාවද්‍ය ඇස්තමේන්තු හා දැව ඉපයුම් පිළිබඳ සාවද්‍ය මතිමතාන්තර පදනම කරගෙනය. 1965 සිට 1970 අතර වකවානුව ඇතුළත අමාත්‍යාංශ හා රජය අතරවූ ලිපි හුවමාරු අනුව, ඇතැම් නිලධාරීන් අධිකාරීන්ට සාවද්‍ය ඇස්තමේන්තු හා වැරදි උපදෙස් ඉදිරිපත් කිරීමට හේතුවූයේ ඔවුහු ගිංතොට කර්මාන්ත ශාලාව ව්‍යාප්ත කිරීම සහ සුසංවිහිත දැව සංකීර්ණයක් කොස්ගම පිහිටුවීම සඳහා ඔවුහු බලවත් උනන්දුවක් දැක්වීමය. මුළු මහත් ආසියාවේ විශාලතම තුනීලි හා දැව සංකීර්ණය වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබූ කොස්ගම කර්මාන්තශාලාවට දිවයිනේ අනර්ඝතම මූලාශ්‍රයන්ගෙන් දැව සැපයීම කළයුතු විය. එවකට සිංහරාජ අඩවිය අක්කර 25,000 ක ප්‍රදේශයක පැතිර පැවතිණි. අධිකාරීන්ට මෙවා පැතවිය අනුව, පළමුවෙන්ම රටට අවශ්‍ය තරම් තේ පෙට්ටි සාදාගැනීම සඳහා උවමනා තුනීලි නිශ්පාදනය කිරීම හා පිරිසක උපයෝජනය කොට ගන්නා දැව වලින් වෙනත් භාණ්ඩ වර්ග ගණනාවක්ම

නිශ්පාදනය කිරීම පරමාර්ථ කොටගත් කොස්ගම සංකීර්ණයට අඛණ්ඩ පදනමක දූව සැපයුම් ලබාදීමට මෙම වන ප්‍රදේශය ප්‍රමාණ වක් වේ.

ආරම්භයේදීම සිංහරාජ අඩවිය උපයෝජනය කරගැනීමට වූ යෝජනාව අත්වික්ෂණය කළ යුතුවූයේ, සිංහරාජ වනය මිනිස් පහසට හසුනොකලයුතු අසහාය ජාතික වස්තුවක් වශයෙන් අනාගත පරම්පරාවට උරුමකර දීමට ඇති දයාදයක් වශයෙන් සහ දැනට ශේෂව පවත්නා නිවර්තනික වර්ෂා වනාන්තර කිහිපය අතුරෙන් එකක් ලෙස ලොව මුළුමහත් ප්‍රජාවට පැවරියයුතු උරුම යක් වශයෙන්ද සැලකිය යුතුව තිබුණි. එයාකාරයෙන්ම මෙම යෝජනාවට එරෙහිව පරස්පර විරෝධීතා සහ උග්‍ර මහජන විරෝධය පළකරනු ලැබූව දුටුවද, එවක බලයේ පැවති රජය විසින් සිංහරාජය උපයෝජනය කිරීම සඳහා එළඹී තීරණයට විරුද්ධව පැනැගි මහජන ආන්දෝලනය නොකකා හරින ලදී.

සිංහරාජ වනයෙහි අක්කර 25,000 ක් පමණ නිවර්තනික වර්ෂා වනාන්තර අඩංගු වූ අතර, එය සෑම අවුරුද්දකම අහල් 200 කට අධික වර්ෂා පතනයක් ලැබෙන දකුණු හා සබරගමු පලාත් ඔස්සේ ව්‍යාප්ත වී ඇත. සිංහරාජය අසහාය වනාන්තරයක් වන අතරම එහි වෘක්ෂලතාදියෙහි විශේෂිත ලක්ෂණ දිවයිනේ අන්කිසි තැනක දක්නට නොමැති තරම්ය. ගස් වලින් වැඩිකොටසක්ම අඩි 100-150 වඩා උස්වූ ඒවා වන අතර, වෙනත්, වනාන්තරවල දක්නට ඇති ගස් මෙන් නොව මේවා සෘජු කඳින් සහිත, වට ප්‍රමාණය අඩි 8 සිට 10 දක්වා වූ ඒවා වේ. පොළව අවුරා ඇති වෘක්ෂලතාදිය කොතරම් සනට වැවී තිබේද යනහොත් මිනිසෙකුට වනය හරහා යෑම පවා අසීරුය. ප්‍රදේශවාසීන් කලවාන හා වැද්දගාල පෙදෙස සිට රෑනි යාය මොරවක මායිම් කොට ඇති දකුණු දෙසට හා වනාශ්‍රීත කුඩා ගම්මානවලට යාමට වනය හරහා දිවෙන මං තනා ඇතත් මේවා ගැන දන්තා අය විරලය.

රටට තේ පෙට්ටි දශලක්ෂ 4 ක් අවශ්‍යව තිබී අතර, මින් සියයට හැටක් නිදපවීමේ කාර්යය අරඹයා කොස්ගම දෙවැනි තුනී ලෑලි කර්මාන්ත ශාලාවක් පිහිටුවීමට හා සියයට හතළිහක ශේෂය ව්‍යාප්ති කළ ගිංනොට කර්මාන්තශාලාවෙහිදී නිපදවා ගැනීමට 1966 හිදී තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලය විසින් යෝජනා කරන ලදී. අදාළ ඇස්තමේන්තු අනුව, ගිංනොට කර්මාන්තශාලාව සඳහා දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 1.2 ක්ද, කොස්ගම දෙවන කර්මාන්තශාලාව සඳහා දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 1.8 සිට දශ ලක්ෂ 2 ක් ද යනුවෙන් දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 3.2 ක් පමණ අවශ්‍ය වන බව දක්විණ. ඒකාබද්ධ කළ දෙවන කම්හලෙහි මදය හා අපද්‍රව්‍ය විප්ලෝඩ් සෑදීමට යොදගනු ලැබේ. කැපියන වෙනත් කැලී තුනී ලෑලි පෙට්ටි කිරී හා ගෘහභාණ්ඩ සෑදීම සඳහාද පාවිච්චියට ගනු ලැබේ.

මෙම යෝජනාව ඉදිරිපත් කරනු ලැබූයේ, කලින් කැලෑ දෙපාර්තමේන්තු විශේෂඥයන් වශයෙන් සේවය කළ එවකට තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලයේ සේවයේ නියුක්තව සිටි නිලධාරීන් විසිනි. මේ අවස්ථාවේදී රටේ වන සම්පත් පිළිබඳව හසල දකුමක් ඇත්තාවූ, සාරක්ෂණ පෙරදැරි කොටගත් කැලෑ දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් හා දූවැන්ත කර්මික ව්‍යාපාරයක් ගොඩනැංවීම මුඛ්‍ය පරමාර්ථය කොට ගත් තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩල නිලධාරීන් අතර මේ සම්බන්ධයෙන් මත හෙදයක් හටගති. තුනී ලෑලි තේ අපනයන කර්මාන්තයට යෙදවුමක් සඳහා පමණක් නොව නා හා මාදිලියේ දූව නිශ්පාදන නිමවුම් සඳහාද යොදගත හැකිය. මෙවා දේශීය වෙළඳපොල මගින් අවශෝෂණය කරගනු නොලැබූව නොත්, පහසුවෙන්ම එතෙර වෙළඳපොලවල් කරා අපනයනය කළ හැකිය. කොස්ගම පිහිටුවා ඇති දූවැන්ත කර්මාන්තශාලාවට අවශ්‍ය ප්‍රමාණවත් අවුද්‍රව්‍ය ලබාගත නොහැකි බවට කර්මාන්ත හා සිවිල අමාත්‍යාංශයට උපදෙස් දුන් තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩල නිලධාරීන්ට 1967 වසර මුළුල්දීම කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවධානයක්ම ඇහවීම් කරන ලදී. වාර්ෂිකව අතිරේක

වශයෙන් දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 1.8 සිට දශ ලක්ෂ 2 පමණ අවශ්‍ය නව ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් උපදෙස් දෙන ලදී. මෙම අවශ්‍යතාවය, ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම, සිල්පර කොටන් හා වෙනත් දූව භාණ්ඩ හා ඉන්ධන ආදිය උදෙසා තෙත් හා වියලි කලාපීය වනාන්තර වලින් දූව සඳහා වැඩෙන ඉල්ලුමට අමතරවය. ප්‍රධාන වශයෙන් ජනගහනය වර්ධනය හා වැඩි වශයෙන් දූව පාවිච්චිය ආවශ්‍යයක බවට පත්කල ආර්ථික කටයුතු වල විවිධත්වය ද හේතුකොටගෙන ඉහත කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය වූ දූව ප්‍රමාණය හැට ගණන් අගවනවිට තවත් අධික විය. කරුණු මෙසේ වුවද, ක්‍රම සම්පාදන හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් තේ පෙට්ටි නිශ්පාදනය සම්බන්ධයෙන් පමණක් මෙම ව්‍යාපෘතියට එකඟත්වය පළ කරන ලදී. එසේ වුවද, අවු ද්‍රව්‍ය වලින් වැඩි කොටසක් තෙත් කලාපීය වනාන්තර වලින් ලබාගත යුතුවන බැවින් සහ දූව ප්‍රමාණය සඳහා වැය වන අතිරේක වියදම හේතුකොටගෙන කර්මාන්ත ශාලාව පිහිටුවීම සඳහා කොස්ගම භූමි පෙදෙස යෝග්‍ය නොවන බැව්, ක්‍රම සම්පාදන හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් කිහිප වතාවකදීම අවධානයට ලක් කරන ලදී.

ඒකාබද්ධ තුනී ලෑලි සංකීර්ණයක් පිහිටුවීම සඳහා අනුමැතිය ලැබ ඇති බව හා 1970 වනවිට නිශ්පාදන කටයුතු ආරම්භ කළ හැකිවන අයුරින් මෙම කර්මාන්තශාලාව පිහිටුවීමට තමා කටයුතු ආරම්භ කරන බවටද සඳහන් ලිපියක් 1960 පෙබරවාරි මස එවකට තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා විසින් ඉඩම්, වාරි මාර්ග හා විදුලිබල අමාත්‍යාංශයේ ස්ථීර ලේකම් වරයා අමතා එවන ලදී. මෙම අවස්ථාවේදී ලෝක බැංකු වාර්තාවක්ද මගින්ද මෙම ව්‍යාපෘතියට සහයෝගය පළ කොට ඇත. එකී වාර්තාව මගින් ගිංනොට කර්මාන්තශාලාව මෙන් දෙගුණයක් විශාල වූ, තුනී ලෑලි කර්මාන්තායතනයක් (දූව සැපයුම් අසල) පිහිටුවීම, ලෑලි කිරී නිශ්පාදනය සඳහා ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවය සැලසීම, හා විප්ලෝඩ් නිෂ්පාදනයක් පිහිටුවීම නිර්දේශ කරන ලදී. එසේ වුවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය තුනී ලෑලි හා විප්ලෝඩ් නිශ්පාදනය සඳහා පමණක් සීමාකළ යුතුයයි ක්‍රම සම්පාදන හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් අවධාරණය කරනු ලැබූයේ, යෝජිත සංකීර්ණය පෝෂණය කිරීම සඳහා දූව සැපයුම් ප්‍රමාණවත් නොවන බව අමාත්‍යාංශයට වැටහුණු බැවිනි.

සිංහරාජ වනය නව කර්මාන්තශාලාවට දූව සැපයීම සඳහා ලංකා තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලයට පවරාදිය යුතුයයි 1967 ජූලි මස කර්මාන්ත හා සිවිල කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය විසින් ඉල්ලීමක් කරන ලදී. නැවතත් 1968 පෙබරවාරියෙහිදී මෙම වනය තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලයට මුදහරීමට හෝ තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලයට දූව සැපයුම සඳහා කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුවේ තොන්ත්‍රාත් කරු වශයෙන් කටයුතු කිරීමට හෝ ඉඩ දෙන ලෙස ඉල්ලුම් කරන ලදී. සිංහරාජ වනය මුද හැරීම සඳහා තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලය කළ ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලදී.

1968 ඔක්තෝබර් මස තුනී ලෑලි සංයුක්ත මණ්ඩලය විසින් ව්‍යාපෘතියේ පූර්ණ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා තවත් යෝජනා වක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. එසේ වුවද, ව්‍යාපෘතියේ විෂය පරිමාණය වර්ධනය කිරීම, විශේෂයෙන්ම ගෘහභාණ්ඩ නිමවුම් කම්හල පිහිටුවීමට විරුද්ධව ක්‍රම සම්පාදන හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් නැවත නැවතත් උපදෙස් දෙන ලදී. කම්හලෙහි ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීමට යෝජනා කරනු ලැබීමත් සමගම, මූල්‍යමණ්ඩලයේදී අවශ්‍යව තිබී දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 2, වසරකට සහ අඩි දශ ලක්ෂ 4 දක්වා වැඩි වූ අතර, දෙවන තුනී ලෑලි කම්හල දූවැන්ත දූව කර්මාන්ත සංකීර්ණයක් බවට පත් විය.

රටෙහි දූව අවශ්‍යතා සැපයීමේ අරමුණ ඉදිරිපත්කොට ගෙන, දූව සැපයුම් සඳහා ව්‍යාපෘතියක් පිහිටුවීම සඳහා රාජ්‍ය දූව සංස්ථාව විසින් 1968 හිදී කැනෝඩියානු ආධාර පතන ලදී. මෙම ඉල්ලීමෙහි

ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, කැනේඩියානු විශේෂඥ පිරිසක් 1970 නොවැම්බර් මස ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ “ලංකාවේ සිංහරාජ වනයෙහි යාන්ත්‍රික දූව කැපීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා පරිශ්‍රයෙහිදීම පැවැත්වූ අධ්‍යයනය හා සම්පාදිත සැලැස්ම” යන මැයෙන් යුතු වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළහ. මින් අනතුරුව, ව්‍යාපෘතියට ධනායෝජනය සඳහා 1971 පෙබරවාරියෙහිදී ශ්‍රී ලංකා රජය සහ කැනේඩියානු රජයද අතර ණය ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. යාන්ත්‍රික දූව කුට්ටි කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරවීම සඳහා 1971 නොවැම්බර් 1 වන දින රාජ්‍ය දූව සංස්ථාව හා කැනඩාවේ රිඩ් කොලින්ස් එන්ජිනේරිං සමාගමද අතර කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමක් අත්සන් කරනු ලැබූ අතර, ගිවිසුම අනුව වනය උපයෝජනය කරගැනීම 1972 ඔක්තෝබර් මස ඇරඹීමට නියමිත විය.

සිංහරාජයෙහි යාන්ත්‍රික දූව කැපීම ආරම්භවන වකවානුවේදී ලංකා තුනීලාලි සංයුක්ත මණ්ඩලයේ දූව අවශ්‍යතා සහ අඩි දශ ලක්ෂ 5.5 දක්වා ඉහල නැග තිබිණ. මෙය නිවාස ඉදි කිරීමට, සිල්පර හා ඉන්ධන ආදිය සඳහා අවශ්‍ය විශාල දූව ප්‍රමාණයට අමතරවය. ගිංතොට හා කොස්ගම තුනීලාලි කර්මාන්තශාලාවට අවශ්‍ය දූව තෙත් කලාපීය වනාන්තර වලින් ලබා ගැනීමට සිදුවූ අතර, මීට හේතු සාධක වූයේ, වියළි කලාපයෙන් දූව ලබාගත නොහැකිවීම හා වියලි කලාපීය වනාන්තරවල ඇති දූව වර්ග තද දූව වර්ග වූ බැවින් ඒවා තුනීලාලි නිෂ්පාදනය සඳහා යෝග්‍ය නොවීමය. 1972 වන විට තෙත් කලාපයේ කපා ගත හැකිවූ ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි දූවවලින් සියයට 70 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් උපයෝජනය කර තිබී අතර, කනේලිය, දෙදියගල, රුහුණු කන්ද, මොරපිටිය හා නාකියාදෙනිය බදුවූ වඩා කුඩා වනාන්තර මීට ඇතුළත් විය. ඉතිරි වනාන්තර අතුරෙන් සිංහරාජය තෙත් කලාපයේ උපයෝජනය කොට නොගත් විශාලතම වනාන්තරය විය.

සිංහරාජ වනය උපයෝජනය කොට නොගතහොත් කොස්ගම සංකීර්ණයට අවශ්‍ය දූව සැපයීම කළ නොහැකි බව ඒ පිළිබඳව උනන්දුවක් දැක්වූ අය විසින් තර්ක ගෙනහැර දක්වන ලදී. එවකට බලයේ සිටි ආණ්ඩුව මෙම මතය පිළිගත් බව පෙනේ. සිය රටේ ස්වාභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීමෙහිලා ප්‍රබල උද්යෝගයක් පෑ කැනේඩියානු ජාතිකයන්, ශ්‍රී ලංකාවේ ශේෂව පැවති එකම නැවුම් වනාන්තරය වන සිංහරාජය උපයෝජනය කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමකට එකඟවීමෙහි අයුක්තක් නොදුටහ.

කොස්ගම සංකීර්ණය සඳහා පමණක් දූව සහ අඩි දශ ලක්ෂ 4 ක් අවශ්‍ය වූ අතර, ප්‍රකර්ශ උපයෝජනය යටතේ පවා සිංහරාජයෙන් ලබාගත හැකි උපරිම දූව ප්‍රමාණය සහ අඩි දශ ලක්ෂ 3 ක් පමණි. අවශ්‍ය දූව ශේෂය ලබා ගැනීම සඳහා, ඒ වන විටත් සිදුලනු ලැබ තිබී දෙදියගල, රුහුණු කන්ද හා මොරපිටිය යනාදී කැලෑ තවත් කපා හෙලීමට සිදුවිය. මේ සියල්ලම හේතුකොට ගෙන සිංහරාජය උපයෝජනය කර ගැනුම තවත් ප්‍රකර්ෂවත් කිරීමට සිදුවිය. කොස්ගම තුනීලාලි සංකීර්ණය මුලින් අදහස් කළ අන්දමට තුනීලාලි නිෂ්පාදනය සඳහා පමණක් සීමාවීණ නම් සැලසුම් කල අයුරින් දූව දශ ලක්ෂ 1.4 ක් පමණක් අවශ්‍ය වනු ඇත. එසේ සිදුවූනම් නම්, සිංහරාජයෙහි ගස් කැපීම සීමාසහිතව සිදුකල හැකිවූවා පමණක් නොව ව්‍යාපෘතිය වඩා දීර්ඝ කාලයක් පවත්වා ගෙන යාමද කළ හැකිව තිබිණි.

සිංහරාජ වනය, උපයෝජනය කරනු ලබන වෙනත් තෙත් කලාපීය වනාන්තර මෙන් මුළුමනින්ම එළි නොකොට කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුවේ ගස් කැපීමේ රීති අනුව ගස් කපනු ලබන බව කැනේඩියානු කොන්ත්‍රාත් කරුවෝ දක්වා සිටියහ. ඒ අනුව දිය ඇළි දෙපස දම්වැල් 2 ක් ඇතුළත ගස් කැපීමට ඉඩ නොදෙනු ලබන අතර, අඩි 4 ට වැඩි වට ප්‍රමාණයෙන් යුත් ගස් කපා උදුරා ලනු ලැබේ. එපමණක්ද නොව විශාල ප්‍රමාණයෙන් යුතු බීජ ධාරක ගස්ද අඩි 4 ට වඩා අඩු මහත කඳන් යුත් ගස්ද නොකපනු ලැබේ. කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුවේ දීර්ඝ ඉතිහාසය මුළුල්ලේම

මෙම රීති අනුගමනය කළ අතර, ඒ වන තෙක් තෙත් කලාපීය වනාන්තර වල යන්ත්‍රානුසාරයෙන් ගස් කැපීම සිදු නොකළ තරමය. කනේලිය, දෙදියගල හා නාකියාදෙනියෙහි රක්ෂිත වන බැලීමට ගිය ගමනකදී දූව ගෙන යාම සඳහා අලි ඇතුන් යොදවනු දක්නට ලැබුන අතර, මෙයද කරනු ලබන්නේ සෙසු වන සම්පතට කිසිදු හානියක් නොවන අයුරින් ඉතාමත් ක්‍රමවත් ලෙසටය. වාහන පාවිච්චි කරනු ලැබූයේ පරිශ්‍රයේ සිට කර්මාන්ත ශාලාව දක්වා දූව ගෙනයාම සඳහා පමණි.

සිංහරාජය බැලීමට ගිය ගමන් කිහිපයකදීම දක්නට ලැබුනේ කැනේඩියානු උපයෝජන ක්‍රම ඉතාමත් අසතුටුදයක වූවා පමණක් නොව, තවත් ඒවා ක්‍රියාත්මක කරවීම ඉඩ හැරියේ නම් අඩු: 10 කදී මුළු සිංහරාජ වන පියසම මුළුමනින් සිදුලීමට සිදුවන බවය. පළමුවරට, ඉතාමත් පුළුල් පරිමාණයකින් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් දූව කුට්ටි කරනු ලැබිණ. කැනේඩියානුවෝ ජව එලැවුම් දම්වැල් කියත් වලින් ගස් බිම හෙලා, අඩි 5 ක් පමණ වූ අර්ධ විශ්කම්භය සහිත වූ රෝද ඇති ටොන් 9 සිට 8 දක්වා බඳැති විම්බර්ජන් යොදවා ඒවා ප්‍රවාහණය කරවූහ. ගස් කැපීමේදී විනාශයක ප්‍රතිඵල පළවූවේ ම දක්නට ලැබුනේ අඩි 12 - 15 දක්වා කඳ මහත් අඩි 120 ට වඩා උස්වූ විශාල ගස් කපා හෙලීමේදීය. සිංහරාජයෙහි තුරුලතාදිය සහ වැව් ඇති බැවින් හා විශාල ගස් එකිනෙකට ලංව පිරිවී බැවින් ද, මෙබඳු ගස් කපා හෙලීමේදී කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමේ කොන්දේසි අනුව නොකැපිය යුතු අඩි 4 ට අඩු කඳ මහත ඇති ගස් හා බීජ ධාරක ගස්වලටද අපමණ හානි සිදුවිය.

එපමණක්ද නොව කපා හෙලූ ගස් බිම වැටීමේදී දෙවන පරපුරට අයත් ලපවී ගස් මුළුමනින්ම විනාශයට පත්විණ. විම්බර්ජන් යන්ත්‍ර ධාවනය කරවූම සඳහා මංමාවත් ජාලයක්ද ඉදි කිරීමට සිදුවිය. විම්බර්ජන් යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කරවීමේදී දරුණු පරිසර විද්‍යාත්මක බලපෑම් ඇතිවූ අතර, ශත වර්ෂ ගණනාවක් මුළුල්ලේ පැවති ආ පරිසර පද්ධතීන් විනාශ මුඛයට පත්විය. අතිශයින් බරවූ යන්ත්‍රෝපකරණ වලින් පසු සම්පීඩනය වූයෙන්, කැලෑව ප්‍රතිරෝපනය ඇතහිටියේය. ඇතැම්විට අඩි 25 තරම් දික්වූ දූවැන්ත කඳන් ඇදගෙන යාමේදී විශාල අගල් හා ඇලි සෑදිණි. මාර්ග හා මංමාවත් ජාලය හේතුකොටගෙන තදබල විබාදනය හා අසහාය තුරුලතාදිය පෝෂණයෙහි යෙදවූ සාරවත් මතුපිට පස ඉවත්වීමද සිදුවිය. සෑදී ඇති අගල් හා ඇල වලින් ස්වාභාවික පරිසර පද්ධතියෙහි අසාමතුප්‍රීතතාවය හටගත් අතර, වනයෙහි ස්වභාව ලකුණු වල වෙනසාවක් ඇතිවූවා මෙන්ම, දේශීය ගස් වර්ග ස්වාභාවික ලෙස ප්‍රතිරෝපණය සඳහා වූ අවසාද ඉතාමත් හීනවිය.

කැනේඩියානු ජාතිකයන් ගස් කැපීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර සිංහරාජයෙහි දියපාරවල් අවසාදිතයෙන් තොරව කොතරම් පිටිතුරුවීද යත්, තදබල වර්ෂාපතනය ඇතිවිට පවා දියපත්ලෙහි ගල්කැට හා මාළුන්ද දකගන හැක. යාන්ත්‍රික දූව කුට්ටි කිරීම ආරම්භ කලාට පසුව මෙම දියපාරවල් මඩ සහිතවූ අතරම එමගින් ප්‍රධාන ගංගා වලට මඩ බොරට හා අවලම්බිත ද්‍රව්‍ය රැසක් ගෙන යන ලදී. යන්ත්‍ර ගමන් කරවූ පාරවල් හා මාර්ග නව ඇල මාර්ග බවට පත්වී, වනයේ ජල අවශෝෂක හා රැඳවුම් ශක්තිය හීනවූ අතර, කළුගහ, නිල්වලා හා ගිංගහෙහි පහල කොටස්වල ඒක්ෂණ ජලගැලීම ඇතිවිය.

මූලික සැලැස්ම අනුව කොස්ගම සංකීර්ණයට දූව සපයනු පිණිස අවුරුදු 10 සිට 12 දක්වා කාලයක් ඔස්සේ මුළු සිංහරාජ වනයෙහිම තෝරාගත් ගස් කපා එසේ උපයෝජනය කොටගත් ප්‍රදේශ එතැන්පවත් අවුරුදු 10 සිට 15 දක්වා කාලයක් පාවිච්චියට නොගනු ලැබේ. සිංහරාජ උපයෝජනය සම්පූර්ණයෙන්ම භාරවූ කෘෂිකර්ම හා ඉඩම් අමාත්‍යාංශය, එබඳු වැඩසටහනක විනාශකාරී ආදිනව මනාව දැන සිටියෙන් අමාත්‍යාංශය ජාත්‍යන්තර ජෛව විද්‍යාත්මක වැඩසටහන යටතේ අක්කර 1000 ක රක්ෂිත වන ප්‍රදේශයක් වෙන් වශයෙන් ලකුණු කරන බව සහ එය උපයෝජන

යෙන් කොරව සිංහරාජයෙහි කොටසක් වශයෙන් ස්වාභාවික තත්වයෙන්ම තිබෙන්නට ඉඩහල යුතු බවත් දක්වීය. අනතුරුව වන යන්ව සහ ස්වාභාව ආරක්ෂක සංගමය නියෝජනය කළ කරුණු පදනම් කොට රක්ෂිත වන ප්‍රදේශ සීමාව අක්කර 2500 දක්වා වැඩිකරන ලදී. ඇබර්ඩීන් විශ්වවිද්‍යාලයේ මහවාරිය ආශ්‍රිතව මහතා ද අඩු වශයෙන් අක්කර 2500 ක් වත් රක්ෂිත වන ප්‍රදේශය වශයෙන් වෙන් කලයුතු යයි ඉල්ලා සිටියේය.

1972 හිදී යන්ත්‍රානුසාරයෙන් ගස් කැපීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලද අවධිය වන විට සිංහරාජයෙහි උපයෝජනය කළ හැකිවූ අක්කර 25,000 ක ප්‍රදේශය අක්කර 20,000 ක් දක්වා අඩුවී තිබුණි. මීට හේතුව වූයේ, කලවාන හා වැද්දාගල දෙසින් සහ මොරවක දෙසින්ද යාබදව පිහිටි ගම්මානවල වැසියෝ ඔවුන්ගේ හේන් හා අනෙකුත් වගාවන් කෙමෙන් කෙමෙන් වන පියසෙන් මඛ්ඛට ව්‍යාප්ත කලෙන් වනසෙහි සීමාවන් සිසුයෙන් අඩුවී තිබීමය. පර්යන්තයෙහි පිහිටි ගම්මාන කිහිපය හැරුණුවිට, 1970ට පෙරද වෙනත් ප්‍රදේශවලින් සිංහරාජයට පිවිසුම් උගහට විය. මක්නිසාද යත්, ජීප් රථ මාර්ග හෝ අඩි පාරවල් හෝ නොවූ තරම් වූ අතර කිබුනු ඒවා ගැනද දැන සිටි අය විරල විය. කැනේඩියානුවෝ ගස් කැපීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට මත්තෙන් අඩි 40 ක් පුළුල් වූ මහා මාර්ගයක් ඉදිකොට මෙය කොළඹ - රත්නපුර මාර්ගයේ සිට වන මධ්‍යයට ව්‍යාප්ත කළහ. මෙම මාර්ගය කොතරම් පුළුල්ද කිවහොත් දේශගුණය යහපත් වෙලාවක බස්රථ සහ මෝටර් රථ වලට පැයකට සැතපුම් 40 ක වේගයෙන් වන මධ්‍යයට ගමන් කළ හැක. මෙය ඉදිකරනු ලැබුයේ විම්බර්ජන්, ට්‍රැක්ටර්, යාන්ත්‍රික පැටවුම් සහ වැද්දාගල සිට කොස්ගම දක්වා කඳුන් ප්‍රවාහණය කිරීමට භාවිතා කළ අඩි 60 ක් පමණ දිගැති හේස් විම්බර් කැරියර්ස් ඇතුළු යෝධ යන්ත්‍රෝපකරණ වනය තුලට ගෙනයාම පහසුවන පිණිසය.

මෙබඳු පහසු මාර්ගයක් ඔස්සේ සිංහරාජ වන මධ්‍යයට පිවිසීමට හැකිවීම නිසා, කොන්ත්‍රාත් කරුවන් හා දූව සංඥා නිලධාරීන්ද හැරුණු විට වෙනත් බොහෝ අමුත්තෝ වනය බැලීමට පැමිණියහ. මෙබඳු අමුත්තන් පැමිණීමත් සමගම වනයේ මූලික වෘක්ෂලතාදියට සහ පරිසර විද්‍යාත්මක සමබලයටද දරුණු බලපෑම් ඇතිවිය. පළමුවරට මිනිසා විසින් සිංහරාජ වන පද්ධතියට ආවේනික නොවූ එහෙත් රටෙහි වෙනත් ප්‍රදේශවල දක්නට ඇති ශාක හා වෘක්ෂලතා සිංහරාජයට සමප්‍රශංසා කරන ලදී. ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික වෘක්ෂලතාදිය එප්‍රෙසින් රක්ෂිත නොවී, විදේශීය සහ ප්‍රදේශයට ආවේනික නොවූ ශාක වර්ග මුල්බැස ගැනීම සිදුවූ නිසා, ජෛවවිද්‍යාත්මක වශයෙන් හා පරිසර විද්‍යාත්මක වශයෙන්ද සිංහරාජය විවෘත කිරීමෙන් සිදුවූ දරුණුම විපාකය ලෙස මෙය සැලකිය හැකිය. එපමණක්ද නොව, උපයෝජනය කොටගත් ප්‍රදේශයෙන් සියයට 8.5 ක් පමණ යන්ත්‍ර යුත්‍ර මගින්

කරවූ මාර්ග වලින් සමන්විත වූ අතර, ඒවායේ පස් සම්පිඩනය වී තිබී හෙයින් වර්ෂා කාලයේදී මේවා නව ජල මාර්ග බවට පත් විය.

කැනේඩියානු ජාතිකයන් සිංහරාජයෙන් අක්කර 10,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් උපයෝජනය කරගත් අතර පමාවී වුවද වැඩසටහන අත්හිටුවා ඇති බැවින් යළි වනාන්තරය පැන නැගීම නො-වැළැක්විය හැකිය. එසේ වුවද පෙර මිනිසාට පිවිසිය නොහැකිවූ වනයේ මුල් තත්වයේ ලක්ෂණ එහි යළි නොපැවතේ. එමතුණු නොව උපයෝජිත ප්‍රදේශවල ප්‍රතිරෝපණ කටයුතු වලින් කොටසක් පවරා දෙනු ලැබූ කැලෑ දෙපාර්තමේන්තුව සිංහරාජයට ආවේනික නොවූ මැහොගනි, කොස් වැනි ගස් වර්ග වැවීම ආරම්භ කර ඇත.

වර්තමාන රජය කැනේඩියානු ව්‍යාපෘතිය අත්හිටුවීමට කල් තියා කටයුතු කලද, ගතවූ වසර 4 සිට 5 ඇතුලත සිංහරාජය උපයෝජනයට ගොදුරුවූ අතර විනාශයට භාජනය නොවී ඉතිරිව ඇති වන ප්‍රදේශ අක්කර 5000 කට වැඩි නොවනු ඇත. සිංහරාජ වනය සහ කොස්ගම දූව සංකීර්ණය පිළිබඳව වාර්තා කළ ජෝර්ජ් රාජපක්ෂ කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු වූ මෙම ලේඛකයා ප්‍රකාශයට පත් නොකල වාර්තාවක 1972 හිදී මෙසේ පවසා ඇත. කමිටුවේ සෙසු සාමාජිකයන් මේ පිළිබඳව දරන මත කවරේදැයි මා නොදන්නා අතර, සිංහරාජය කවර ලෙසකින් වුවද උපයෝජනය කර ගැනීමට මම තරයේ විරුද්ධ වෙමි. මෙය හුදු හැඟීම් පදනමක් වූවක් නොව ගැටළුව පිළිබඳ පෘථුල අර්ථශාස්ත්‍රමය අවබෝධයක් පදනම් වූවකි."

1972 හිදී ලේඛකයා බලාපොරොත්තු වූ අන්දමට කොස්ගම සංකීර්ණයෙන් ලත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ඉතාමත් අල්ප විය. සිංහරාජ උපයෝජනය කළද, 1974 සිට 1977 දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය ඇතුලත කොස්ගම සංකීර්ණය පෝෂණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් දූව සැපයුම් ලබාගත නොහැකි වූ බැවින් පිරියත් ධාරිතාවයෙන් සියයට 50 ක් දක්වා වූව ක්‍රියාත්මක කරවිය නොහැකිවිය; "සිංහරාජය උපයෝජනය කළද සයවන වසරට පසු සංකීර්ණය සඳහා ප්‍රමාණවත් දූව සැපයුම් ලබාගත හැකි බවට සහතික කළ නොහැකි බව" ලේඛකයා විසින් කලින් ප්‍රකාශ කරන ලදී. "කැනේඩියානුවන් පළමු සිව් වසර තුලදී සිංහරාජයන් සියයට 75 ක් පමණ උපයෝජනය කර ගනිති. ඉන්පසු ඉතිරිව ඇති සියයට 25 ක ශේෂය තවත් අවුරුදු දෙකකට පමණක් ප්‍රමාණ වත් වනු ඇත. ලාංකිකයන්ට කිරීමට ඉතිරිව ඇත්තේ මෙපමණ යයි" ද ඔහු තවදුරටත් පවසා ඇත. සිංහරාජයේ නිස්සාර උපයෝජනයෙන් පසුව හා ප්‍රමාදවී එය අත්හිටවනු ලැබීම හේතු කොටගෙන කලෙක මහේශාකාය ලීලාවෙන් වැජඹී වන පියසෙන් සියයට 25 කට ද වඩා අඩු ප්‍රමාණයක් අද අපට උරුමවී ඇත. අනුවණ උපදෙස් ලත් පාලන තන්ත්‍රයක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් අද එම වනපියස, අනර්ඝනම වෘක්ෂ වර්ග හා අභිමානවත් සුවිසල් තුරුලකාදියෙන් තොරය.